

úvodní slovo

Vážení čtenáři,

časopis Klinická onkologie vstupuje do osmnáctého roku své existence, čímž formálně dosahuje věku lidské dospělosti. Patří k těm odborným časopisům, které vycházejí pravidelně, včas a zejména bez závislosti na dotacích České lékařské společnosti JEP. Je tématicky samostatným a ekonomicky soběstačným nástrojem vědecké prezentace, edukace a komunikace v rámci České onkologické společnosti a Slovenské onkologické společnosti. Přitom zůstává otevřený širokému spektru odborníků a odborností z celé řady biomedicínských oborů, dotýká-li se jejich práce tak či onak problematiky nádorového bujení.

Časopis reprezentující naléhavou problematiku zhoubných nádorových onemocnění má před sebou nepochybnou perspektivu, ovšem i dosud ne zcela využitý potenciál. Prošel už obdobím hledání s oscilacemi mezi nadšenými ambicemi i pocity frustrace. Udržuje si ovšem stále otevřený a tvůrčí přístup a s každým číslem dále vykresluje i upevňuje svůj charakter sledovaného a potřebného periodika.

Nějakou dobu se v redakci diskutovalo, má-li se časopis snažit soutěžit o přízeň na mezinárodním poli, byť třeba jen v rámci okolních středoevropských států, či má-li se trvale rozvíjet „pouze“ jako platforma lokální prezentace, edukace a komunikace v onkologii a snažit se bezprostředně ovlivňovat právě jen kvalifikaci a praxi českých, moravských a slovenských onkologů. Střízlivá úvaha i realita rozhodla o druhé alternativě. Ta není vůbec snazší jak by se mylně mohlo zdát a právě naplnění tohoto druhého poslání klade dost značné nároky na odpovědnost redakčního kolektivu. Míním tím spoluodpovědnost za stav onkologie u nás, k jejíž vzdělanostní úrovni přispívá výběrem prací, nároky na autory i skladbou jednotlivých čísel.

Význam onkologie v medicíně a závažnost onkologické problematiky ve společnosti v žádném případě neklesá a bude spíše narůstat. Její aktuální i historickou reflexi u nás s těžší zajistí jiné lékařské časopisy orientované obecně nebo naopak přísně oborově. Prostor pro Klinickou onkologii se s nárůstem informací i technologií rozšiřuje. Je již také zřejmé, že výzkum zhoubného nádorového bujení na molekulární úrovni nebo implementace dílčích odborných poznatků v klinické praxi nenahradí úsilí o racionální organizaci odborných diagnostických a léčebných onkologických služeb. Po několika deseti letech ohromení z rozvoje elektronické komunikace víme, že internetové zdroje a diskusní kluby nezastoupí standardní odborné periodikum. I jeho elektronická podoba možná obohatí jen formu, nikoli však obsah a cíle časopisu. Máme-li již tedy jistotu o identitě a již i určité tradici časopisu Klinická onkologie, zbývá dále posilovat cílevědomost a kvalitu časopisu Klinická onkologie. To lze jistě nadále dobrými originálními pracemi výzkumného charakteru i přehlednými články edukační hodnoty. Zároveň je však zapotřebí také článků zasvěceně polemických, statí kritických a zejména příspěvků formulujících vize a nová řešení. Pragmatický přístup článků koncipovaných pouze jako nutný publikační výstup grantu nebo doktorandského úsilí může časopis obsahově obohatit, nepřispěje však ke změně tolik, jako články motivované úsilím o změnu stavu či nápravu poměrů, psané z nezávislé potřeby, pocitu nespokojenosti s dosavadním stavem, upřímného zájmu nebo nutkání k projevení vlastního názoru. Tato komunikační rovina zůstává v našem časopisu dosud nenaplněna.

Ani jména a prezentace zkušeností a názorů respektovaných osobností onkologie se neobjevují v našem časopise příliš často. Obvykle tyto autority vystupují jen v roli spoluautorů v širším autorském kolektivu odborných prací. Méně často se v časopise projevují naši slovenští kolegové, málo se dozvídáme o názorech z terénní praxe, přetrvává relativní nedostatek prací s onkologickou problematikou z chirurgických oborů. Prakticky ovšem dosud chybí polemika o závažných aktuálních tématech naší onkologie, kritické analýzy, pojmenování společných problémů, vize pro jejich řešení. To bychom měli pro oživení a užitečnost periodika zlepšovat. A to již v tomto roce svěžích osmnáctin našeho společného, a jistě oblíbeného, časopisu Klinická onkologie.

Prof. MUDr. JAN ŽALOUĐÍK, CSc.

člen redakční rady

a vědecký sekretář České onkologické společnosti